

фінансової звітності – це процес безперервного цілеспрямованого збору відповідних інформативних даних, необхідних для розрахунку оціночних індикаторів цільової спрямованості моделі управління підприємством. У зв'язку з цим доцільно максимально розширити межі фінансового обліку та фінансової звітності в інтересах управління, а потім перейти до побудови управлінського обліку та звітності. Їх формат може бути представлений як додаток до форматів фінансового обліку та фінансової звітності або визначатися як самостійний напрям формування обліково-аналітичної інформації в інтересах управління підприємством.

Отже, вихідні дані і результати аналізу функціонування підприємства здійснюють свій вираз через систему показників і параметрів, що описують суб'єкт управління. Показники відображають кількісну сутність об'єкта дослідження, параметри – її якісні характеристики. Успішність реалізації аналітичних досліджень системи управління залежить не тільки від методології, але і від якості інформаційного та організаційного забезпечення. Виявлено, що необхідна для аналізу інформація носить обліковий, плановий, організаційно-розпорядчий, проектний, нормативний, оціночний і правовий характер, збирається всередині і ззовні підприємства.

Сніжана Радик

Тернопільський національний економічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

На даному етапі економічного розвитку України однією із важливих детермінант економічного зростання та досягнення конкурентних переваг кожного агропромислового підприємства є стратегічний менеджмент. Він покликаний мотивувати, регулювати, контролювати роботу будь-якого підприємства. Проте, слід зауважити, що його існування неможливе без тісного взаємозв'язку з обліком. Адже саме на основі облікових даних і будується майбутня стратегія бізнесу. Не є виключенням і агробізнес, специфіка якого зумовила перехід обліку, зокрема управлінського обліку, на якісно новий рівень.

На нашу думку, найбільш повним є визначення системи стратегічного управлінського обліку, запропоноване економістом Д.А. Волошиним. Під системою стратегічного управлінського обліку на підприємстві слід розуміти спостереження, оцінку, реєстрацію, вимірювання, обробку, систематизацію та передачу інформації переважно про витрати і результати господарської

діяльності в інтегрованій системі обліку, нормування, планування, контролю та аналізу з метою формування достатньої інформаційної бази внутрішнім користувачам для прийняття оперативних (тактичних) і прогнозних (стратегічних) управлінських рішень [1].

Варто зазначити, що до основних завдань управлінського обліку належать: визначення стратегії та планування майбутніх операцій підприємства; контролювання поточної діяльності підприємства; оптимізація використання виробничо-фінансових ресурсів; оцінка ефективності діяльності підприємства; аналіз діяльності різних підрозділів підприємства; зниження суб'єктивності в процесі прийняття рішень.

Забезпечення потреб стратегічного менеджменту досягається завдяки обліковій системі різними шляхами, зокрема:

- використання облікових даних за для аналізу ринку;
- отримання об'єктивної інформації щодо можливості обрання необхідної стратегії;
- надання обліково-інформаційних даних для довгострокового планування роботи в різних сегментах.

Формування стратегічного управлінського обліку вже на етапі свого становлення демонструє цілу низку переваг. Серед яких доцільно відзначити: злагоджену обліково-аналітичну роботу підприємства, завоювання значної частки ринку, утвердження стратегічних позицій в агробізнесі.

Проте, як показує практика, існують певні причини, що заважають деяким підприємствам агропромислового комплексу приймати економічно-обгрунтовані рішення. До них відносимо наступні:

- недоцільність застосованих застарілих методик у роботі з інформаційною та розрахунковою складовою облікових даних;
- розбіжності у співставленні планових і реальних економічних показників у конкурентному середовищі;
- локальний характер оцінки фінансової звітності;

Щодо першої проблеми, шляхи її виправлення вбачаємо у застосуванні різноманітних зарубіжних методів. Найпоширенішими у стратегічному управлінському обліку слід виділити: Target costing, Brand value monitoring, Customer accounting та інші.

Не можемо залишити поза увагою не менш значущу другу проблему. На нашу думку, взаємоузгодженість між тактичною і стратегічною інформацією на підприємстві є беззаперечною умовою його продуктивної і довготривалої роботи. А першочерговими цілями досягнення успіху чи виправлення минулих помилок є впровадження такої системи обліку, яка враховуватиме потреби конкретних споживачів сільськогосподарської продукції в даний конкретний

період і буде базовою основою для формування певної довготривалої стратегії на майбутнє.

Стосовно третьої загрози, зауважимо, що обліково-інформаційне забезпечення має включати не лише фінансовий облік і звітність, управлінський облік і звітність, а й моніторинг бізнес середовища. Зауважимо, що серед джерел облікової інформації необхідно опиратися на законодавчу базу визначення принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності (Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [2], стаття 18 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]). Моніторинг сектору власного виробництва і оцінка переваг конкурентів теж є дуже важливою.

Отже, стратегічне управління посідає чільне місце у розвитку всієї вітчизняної економіки. Нівелюючи проблематичними аспектами обліку і менеджменту, фірма не може досягнути переваг. Але застосування на практиці всього інструментарію стратегічного управлінського обліку є одним з ключових факторів успіху кожного конкретного підприємства.

Література

1. Волошин Д.А. Проблемы организации систем управленческого учёта / Д.А. Волошин // Экономический анализ: теория и практика. – 2006. – № 22. – С. 52–57.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. в редакції від 14.01.2012 р. [Електронний ресурс] / ВРУ – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» в редакції від 10.01.2012 р. [Електронний ресурс] / ВРУ – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>.

Руслан Розум, Валентин Карпенко

Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Екстенсивне ведення землеробства, яке на сьогоднішній день практикується більшістю сільськогосподарських підприємств України, призвело до того, що розорені річкові заплави, спадисті та круті схили гір і пагорбів, де мають рости трави, чагарники та ліси. Наслідком чого є водяна та повітряна ерозії, зсуви, замулення річок тощо. Те ж відноситься і до просторової структури агроландшафтів: у більшості районах нашої держави